

Sophy A. Christensens tale om de kvindelige kunsthåndværkere

Taler

Sophy A. Christensen
Snedkermester og
skoleforstander

Dato

28. september 1911

Sted

København

Omstændigheder

Talen blev holdt ved Dansk Kvindesamfunds Københavns-Kreds' jubilæumsmøde den 28. Septbr. 1911. Mødets tema: *Hvad har Kvinder naaet i de sidste 40 Aar, og hvad har de endnu tilbage at naa?*

Hvad vi Kvinder mangler — hvorhen Fremtiden bør bære — og hvad vi har naaet — kan jeg ikke sige paa 10 Minutter, uden at gøre Undskyldning for Formen, da jeg har haft meget lidt Tid til at forberede, hvad jeg har at sige.

Min Uddannelse som Snedker varede 5 Aar — paa almindelige Betingelser for Snedkerlærlinge, 10 Timer daglig paa Værkstedet og derefter 2 Timer paa Tegneskole om Aftenen, Aaret rundt uden andre Ferier end Helligdagene. Jeg vilde naa det samme som mine mandlige Kolleger og maatte derfor gøre det samme Arbejde. Saa rejste jeg nogle Aar i Udlandet for at studere mit Fag og blev derefter Snedkermester; — i 10 Aar.

Naar nu Forældre — særlig Mødre — kommer og melder deres Døtre ind paa Tegne- og Kunstindustriskolen for Kvinder — som jeg nu er Forstander for - og hører at Uddannelsen til de forskellige Fag som Cicelører, Gravører, Broderi- og Mønstertegner, Porcellainsmalere etc. varer 4 à 5 Aar, med 5 Timers daglig Undervisning i de 2 første Klasser, og 8 Timer i de 3 ældre Klasser — ja! saa er deres første Tanke — som *oftest* — saadan havde vi slet ikke tænkt det«. — Nej! de havde tænkt enten at have et paalideligt Sted at sende deres unge Døtre hen under Opvæksten, — eller ogsaa, at Døtrene ved Siden af at være til Nytte i Hjemmet skulde lære — *lidt* — til Hjælp; men ikke, at deres Datters Uddannelse skulde tages ligesaa alvorligt som deres Sønners.

Det er denne Forskel i Opfattelsen af, hvad Forældre skylder deres Børn -

Drengene først, Pigebørnene, hvad der kan blive Raad til, naar Drengene er »færdige« — jeg støder paa, som er *uretfærdig* og *uforsvarlig*. Nu om Stunder er der ikke Brug for dem, der vil lære »lidt«, men for dem, der vil lære »meget«. Hele vor Berettigelse til at gaa ind i de forskellige Næringsveje, der tidligere udelukkende var Mandens, beror paa, om vi vil gøre vort Arbejde med den samme *Alvor* og opnaa den samme *Dygtighed*, som Mændene, og helst blive bedre og dygtigere end de.

Fra Naturens Haand findes der dygtige Mænd og dygtige Kvinder — og daarlige Mænd og daarlige Kvinder — men baade Mænd og Kvinder har medfødte *Anlæg*, der er *forskellige*, og som man bør tage al mulig Hensyn til for at disse kan *supplere hinanden* i Stedet for at bekæmpe hinanden.

Det, det gælder om for os Kvinder, er at finde, hvor *vore Evner* er og derpaa at faa dem udviklede, saa vort Arbejde er en *Værdi*, der er *Efterspørgsel efter* paa Grund af dens særlige *Ejendommelighed*.

I et lille Land som Danmark, hvor Oplysningen er saa god, og hvor der stadig fortælles, at vi skal kæmpe for vor Uafhængighed og for at faa den økonomiske Side i Orden — forekommer det mig at ligge nær, om vi ogsaa arbejdede herpaa ved at udvikle *nye Omraader*, som har *Værdi* paa Verdensmarkedet, ved f. Eks. at faa vor Kunstindustri op paa en saadan Højde, at man ogsaa forlangte andet »dansk« Kunsthaandværk end Porcellain. — Naar vore 2 Porcellainsfabrikker staar saa højt, er det en *Ære* for os, at der paa Fabrikkerne sidder en Stab af unge Damer, der ved deres *Intelligens* og *Kultur* har bidraget meget til, at Fabrikkerne har været i Stand til at naa saa store Resultater, men der er endnu en Masse *Omraader*, der med ligesaa stor *Ret* burde tages op, ikke mindst paa *Broderiomraadet*, som ved at dyrkes *nationalt* absolut vilde blive en *Verdensartikkel* — (som Handarbets *Vänner* i Sverig) — i Stedet for at vi nu lader Masser af Landets Penge gaa til Tyskland for Arbejder, der staar langt under, hvad vi selv er i Stand til at frembringe - jeg tænker nærmest paa *Hedeboarbejder* og *Guldbroderier* som *nationalt dansk*, men ogsaa paa *Guldsmederi* og andre Fag.

Naar jeg raader Kvinder til at interessere sig for Kunstindustri og særlig Haandarbejde og andre Arbejder, der ikke fordrer store legemlige, men *kultiverede* Kræfter er det fordi jeg har prøvet, hvad det vil sige at arbejde som

Haandværker og ved, hvor stor fysisk Styrke, der skal til — det vil altid blive de færreste, der magter det — og jeg tror, det vil være en naturlig og lykkelig Ordning, om Kvinder tog Arbejdet op, hvor Mandens Taalmodighed slap — med *alt*, der laa indenfor deres *legemlige Kræfter*, og saa lagde deres *særlige* Anlæg og Evner i deres Arbejde, saa de blev *finere kultiverede* Arbejdere end Mændene.

Men for at naa dette, maa Uddannelsen være ligesaa lang og fyldig som Mandens, snarest længere, og Arbejdet maa tages op med ganske den samme Respekt for det, som den, hvormed Mændene tager deres *Faguddannelse* — saa vil Kvinderne ogsaa kunne faa den samme Løn for deres Arbejde som Mændene.

Det jeg nu har sagt, skulde være for at *vise*, hvad der *mangler* os, nemlig: »*Respekt for og Forstaaelse af Faguddannelsens Betydning*«. Med Hensyn til, hvad Veje vi skal gaa i Fremtiden: »*ind paa Omraader, hvorved vi skaber os selv og vort Land gode og smukke Indtægtskilder, overensstemmende med vore legemlige og aandelige Kræfter*.

Saa mangler jeg kun at sige, hvad jeg mener, der *er* naaet, og da træffer det sig saa heldigt, at jeg kan lade Dem selv dømme ved at aflægge et Besøg paa den aarlige Udstilling af Elevarbejder paa Tegne- og Kunstindustriskolen for Kvinder, Vestre Boulevard 10, der er oprettet af *Dansk Kvindesamfund for 36 Aar siden*, Udstillingen er aaben hver Dag fra Kl. 12-4, sidste Dag paa Søndag.

De vil da faa at se, hvad en rationel *Faguddannelse* kan føre til paa forskellige Omraader, saaledes at Eleverne efter endt Uddannelse kan gaa ud i Livet og gøre god Fyldest, som Guldsmede, Gravører, Broderi- og Mønstertegnere, som Porcellainmalere og Modelører, paa Reproduktionsanstalter og i mangfoldige andre Fag, fordi de har en *alsidig Uddannelse*. I Aar har 26 Elever faaet gode Stillinger, og flere er der Brug for, da Arbejdsgiverne henvender sig paa Skolen for at faa den Hjælp, de har nødvendig.

Det skal være mig en Fornøjelse at vise Dem Skolen og give Dem de Oplysninger, De muligvis kunde ønske.

Kilde

Kvinden og Samfundet. 28. årg., nr. 5: ss. 70ff. Udg. af Dansk Kvindesamfund, 1912,

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Fagbevægelsen, Foredrag, Kvindebevægelsen, Taler fra DKS' jubilæumsmøde 1911

Relateret

Marie Schultz' tale om kvindernes ansættelsesvilkår i statsfunktionærembeder
28. september 1911

Helga Meylings tale om de kommunalansatte kvinder
28. september 1911

Anna Hansens tale om jordmoderstanden
28. september 1911

Louise Astrups tale om de kvindelige kontorarbejdere
28. september 1911

Regina Petersens tale om kvindelige lægers forhold
28. september 1911

Anna Johansens tale om de kvindelige herreskrædderes arbejdsforhold
28. september 1911

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/sophy-a-christensens-tale-om-de-kvindelige-kunsthandsvaerkere>